

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6CoCsp/29/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4118213070
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4118213070.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a sudkýň JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Marty Polyákovej, v právnej veci žalobcu: R Collectors s.r.o., so sídlom Bratislava, Dvořákovo nábřežie 8A, IČO: 50 094 297, proti žalovanému: P. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom I., T. XX, o zaplatenie 14 381,30 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 10. 12. 2019, č. k. 17Csp/154/2018-143, v spojení s jeho dopĺňacím rozsudkom zo dňa 22. 06. 2021, č. k. 17Csp/154/2018-247, takto

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok súdu prvej inštancie, v spojení s jeho dopĺňacím rozsudkom, v napadnutej vyhovujúcej časti **m e n í t a k**, že žalobu **z a m i e t a**.

Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom v spojení s jeho dopĺňacím rozsudkom (ďalej len „napadnutý rozsudok), súd prvej inštancie konanie o zaplatenie sumy 470 eur zastavil (výrok I.) a vrátil žalobcovi krátený súdny poplatok v sume 21,50 eura prostredníctvom prevádzkovateľa systému - Slovenská pošta a. s. (výrok II.). Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 9 568,74 eura s 5,05 % úrokom z omeškania ročne, od 07. 11. 2018 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku na účet žalobcu (výrok III.). Žalobcovi priznal náhradu trov konania vo výške 32 %, na ktorých úhradu zaviazal žalovaného (výrok IV.) s tým, že o výške náhrady trov rozhodne po právoplatnosti rozsudku samostatným rozhodnutím (výrok V.). Žalobu vo zvyšku uplatneného nároku zamietol (výrok VI.).

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 14 381,30 eura, úrokov z istiny vo výške 7 776,52 eura a zmluvného úroku vo výške 12,90 % ročne zo sumy 14 381,30 eura od 07. 11. 2018 do zaplatenia na základe zmluvy o úvere, ktorou bol žalovanému poskytnutý úver a pre neplnenie povinností žalovaným bol tento vyhlásený za predčasne splatný. Pred začatím pojednávania žalobca, vzhľadom na vykonané čiastočné úhrady žalovaného, zobral žalobu späť v časti zaplatenia istiny vo výške 470 eur a žiadal konanie v tejto časti zastaviť. S poukazom na ust. § 145 ods. 2 a § 146 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) preto konanie v tejto časti zastavil. V nadväznosti na to rozhodol o vrátení súdneho poplatku podľa § 11 ods. 3, 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, pretože k čiastočnému späťvzatiu žaloby došlo ešte pred prvým pojednávaním vo veci samej a vrátil žalobcovi krátený súdny poplatok za žalobu vo výške 21,50 eura cestou prevádzkovateľa systému. Zosumarizoval, že po čiastočnom späťvzati žaloby zostala predmetom konania istina vo výške 13 911,30 eura, úroky z istiny vo výške 7 776,52 eur a zmluvný úrok.

3. Právne vec oprel o ust. § 497 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 2, 3, 5, 9, § 100 ods. 1, 2, § 101, § 517 ods. 2, § 559 ods. 2 zák. č. 40/1964Zb. Občianskeho zákonníka

(ďalej len „OZ“) a § 1 ods. 2, § 2 písm. g), § 9 ods. 2 písm. j), § 11 ods. 1 písm. b) zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách (ďalej len „ZOSÚ“). Mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 31. 08. 2013 zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej boli žalovanému poskytnuté peňažné prostriedky vo výške 15 000 eur a tieto sa žalovaný zaviazal splatiť v 120 mesačných splátkach vo výške 236,24 eura; vrátane poistenia úveru vo výške 13,24 eura, vždy ku 20. dňu v mesiaci s dátumom prvej splátky dňa 20. 09. 2013 a konečnou splatnosťou úveru 20. 08. 2023, spolu s 12,9 % úrokom ročne, pri dohodnutej RPMN vo výške 14,28 % a výške nákladov 11 890,08 eura. Právny predchodca žalobcu písomne dňa 16. 12. 2015 upozornil žalovaného na splatenie dlžnej časti úveru, na možnosť využitia § 565 Občianskeho zákonníka a vyhlásenia úveru predčasne splatným v zmysle príslušných ustanovení Zmluvy o úvere ako aj obchodných podmienok, ktorá výzva bola žalovanému doručená, čo žalobca preukázal podpísanou doručenkou. Právny predchodca žalobcu žalovanému oznámil, že nakoľko svojím konaním podstatným spôsobom porušil ustanovenia Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 31. 08. 2013 a obchodných podmienok, ktoré tvorili neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o úvere, stala sa úverová pohľadávka k 11. 01. 2016 predčasne splatnou v celom rozsahu. Z predloženého výpisu konta platieb žalovaného zistil, že žalovanému bol poskytnutý úver v celkovej výške 15 000 eur, z ktorého žalovaný uhradil sumu 4 617,05 eura a poistné vo výške 344,24 eura, a teda sumu 4 961,29 eura, čo nebolo medzi stranami sporu ani sporné. Záväzkový vzťah medzi stranami sporu posúdil ako spotrebiteľský, pretože pri jeho uzatváraní žalovaný, ktorý je fyzickou osobou, nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Na námietku žalovaného o nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu konštatoval, že právny predchodca žalobcu preukázal aktívnu legitímáciu v danom spore a žalobca splnil aj podmienky v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách. Skôr ako pristúpil k posúdeniu námietky premlčania vznesenej žalovaným, riešil otázku, či úver sa považuje za bezúročný a bezpoplatkový. V tejto súvislosti skúmal obsahové náležitosti zmluvy v intenciách zák. č. 129/2010 Z. z. a zistil, že zmluva obsahovala nesprávny údaj o celkovej čiastke, ktorú musí žalovaný zaplatiť, pretože do tejto čiastky mali podľa § 2 písm. g) ZOSÚ patriť aj náklady na poistné a doplnkové služby. Dodal, že žalobca nepreukázal, že žalovaný nemusel poistnú zmluvu uzavrieť, aby získal spotrebiteľský úver, alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok, od čoho sa odvíja aj nesprávne vypočítaná RPMN. Zvýraznil, že pokiaľ bolo v zmluve dohodnuté aj platenie poistenia, malo byť zahrnuté do celkových nákladov úveru a v tejto súvislosti premietnuté do RPMN, pričom aj samotný žalobca uviedol, že poistné nebolo zahrnuté do výpočtu RPMN. Dôvodil, že z obsahu zmluvy nevyplývalo, že by poskytnutie poistenia ako doplnkovej služby nebolo podmienkou pre získanie spotrebiteľského úveru, lebo v uvedenej mesačnej splátke vo výške 244 eur bol zahrnutý aj poplatok za poistenie vo výške 13,24 eura, a teda uzatvorenie poistenia bolo podmienkou pre získanie úveru preto v zmysle ust. § 2 písm. g) zák. č. 129/2010 Z. z. náklady súvisiace s poistením mali byť zahrnuté do výšky RPMN, z ktorého dôvodu bola v zmluve o úvere uvedená RPMN v nesprávnej výške. S ohľadom na nesprávnu výšku RPMN uvedenú v zmluve o úvere považoval predmetný úver za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. V nadväznosti na to rezultoval, že žalobca nemá nárok na zaplatenie úroku z úveru, poplatkov za upomienky a ani žiadnych iných poplatkov, ale len na vrátenie poskytnutého úveru po odrátaní plnenia zo strany žalovaného. Poukazujúc na skutočnosť, že žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 15 000 eur, a že žalovaný mu z tohto titulu uhradil sumu 5 431,29 eura, ktorá nebola rozporovaná stranami, žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi zostatok nesplateného úveru vo výške 9 568,74 eura. Z dôvodu, že žalovaný bol v omeškaní s úhradou svojho peňažného záväzku v súlade s § 517 ods. 1, 2 OZ a nariadením vlády č. 87/95 Z. z. priznal žalobcovi z prisúdenej sumy i úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne počnúc 07. 11. 2018 až do zaplatenia. Doplnčiacim rozsudkom vo zväzku žalobu ako nedôvodnú zamietol.

4. V súvislosti so žalovaným vznesenou námietkou premlčania, ktorú odôvodňoval tým, že k zosplateniu úveru došlo dňa 11. 01. 2016 a dvojročná premlčacia lehota uplynula dňom 12. 01. 2018, zvýraznil, že v zmluve bola nesprávne uvedená výška RPMN, čo nespôsobuje neplatnosť predmetnej zmluvy, ale má za následok, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Mal za to, že v danej veci sa aplikuje ust. §101 Občianskeho zákonníka, ktoré upravuje všeobecnú premlčaciu dobu v dĺžke troch rokov, a táto objektívne začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Za tento deň sa všeobecne považuje deň, keď sa právo mohlo po prvý raz uplatniť na súde, teda len čo mohol byť dôvodne podaný návrh na začatie konania na súd (actio nata). V prípade záväzkového právneho vzťahu začína premlčacia doba plynúť splatnosťou záväzku, t. j. dňom, keď mal dlžník začať s plnením dlhu. Konštatoval, že k vyhláseniu splatnosti úveru zo strany právneho predchodcu žalobcu došlo ku dňu 11. 01. 2016, keď bolo preukázané, že v prípade zosplatenia úveru pre neplnenie úverových splátok

žalovaným postupoval v súlade so zmluvnými podmienkami tak, ako mu to ukladá § 565 Občianskeho zákonníka. Mal za to, že žalobca si svoj nárok na zaplatenie žalovanej sumy mohol uplatniť na súde nasledujúci deň po vyhlásení splatnosti predmetného dlhu, čo v danom prípade bolo 12. 01. 2016. Žalobca si nárok uplatnil na súde žalobou podanou dňa 12. 11. 2018, pričom trojročná premlčacia lehota končí dňa 12. 01. 2019, z čoho vyplýva, že žalobca si svoj nárok uplatnil riadne a včas. Žalovaným vznesenú námietku premlčania preto považoval za nedôvodnú.

5. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a 2 CSP, a to podľa pomeru úspechu strán vo veci. Argumentoval, že žalobca sa domáhal zaplatenia sumy, po čiastočnom späťvzati žaloby vo výške 13 911,30 eura (100%), bola mu priznaná suma 9 568,74 eura (68 %) a vo zvyšku bola žaloba zamietnutá (36%). Miera úspechu žalobcu tak predstavuje 32 % ($68 - 36 = 32$ %), v ktorej mu preto priznal aj náhradu trov konania s tým, že o jej výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

6. Proti tomuto rozsudku len do jeho vyhovujúceho výroku (III.) a výroku o náhrade trov konania (IV.) podal žalovaný odvolanie, z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP, domáhajúc sa ním v týchto častiach jeho zmeny, zamietnutia žaloby a priznania mu trov konania. Namietal, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil námietku premlčania, nakoľko žalobca podal žalobu až po 3-ročnej premlčacej lehote. Mal za to, že podľa ust. § 54a Občianskeho zákonníka mal súd prvej inštancie ex offa prihliadať na premlčanie uplatneného nároku. Poukázal na ust. § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Dôvodil, že právny predchodca žalobcu ho listom zo dňa 16. 12. 2015 vyzval na úhradu dlhu 976 eur, poplatkov vo výške 36,15 eura a poistného 26,87 eura a podľa tejto výzvy bol v omeškaní za mesiac júl 2015, september 2015, október 2015 a november 2015. Výzvou zo dňa 16. 12. 2015, ktorú možno považovať za výzvu v zmysle § 53 ods. 9 OZ, žalobca resp. jeho právny predchodca ho upozorňoval, že bol v omeškaní so splátkou splatnou 20. 09. 2015 s tým, že ak neuhradí do 15 dní splátku môže úver zosplatiť. Argumentoval, že právny predchodca žalobcu pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru dňa 11. 01. 2016 pre omeškanie so splátkou splatnou dňa 20. 09. 2015, preto premlčacia doba žalobcovi začala plynúť dňa 20. 09. 2015 a uplynula dňa 20. 09. 2018, pričom žaloba bola doručená súdu až po uplynutí trojročnej premlčacej doby dňa 12. 11. 2018. Zvýraznil, že premlčacia doba vo vzťahu k celej neuspokojenej pohľadávke začne plynúť od splatnosti nesplnenej splátky, pre ktorú nastala strata výhody splátok, a teda premlčacia doba nemohla začať plynúť od zročnosti splátky zročnej bezprostredne pred zosplatením, keďže v zmysle § 103 veta druhá OZ, ak sa pre nesplnenie niektorých splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Znamená to, že žalobca si právo na zaplatenie dlhu z úveru uplatnil po márnom uplynutí premlčacej doby. Svoje tvrdenia oprel o rozhodnutia iných súdov v skutkovo obdobných veciach.

7. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného poprel premlčanie nároku a mal za to, že žalobu podal včas, ešte pred uplynutím 3 ročnej všeobecnej premlčacej doby, ktorá začala plynúť od 11. 01. 2016, kedy právny predchodca oznámil žalovanému predčasnú splatnosť úveru ku dňu 11. 01. 2016. Poukázal na nejednotnosť právnych názorov v otázke plynutia, resp. začiatku plynutia premlčania a potrebu interpretácie ustanovení zákona tak, aby sa tieto navzájom nevylučovali. Zvýraznil, že logickým výkladom možno dospieť k tomu, že najskôr vzniká veriteľovi právo domáhať sa svojho nároku na súde až po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru. V tejto súvislosti citoval právny názor Krajského súdu v Košiciach vyjadrený v rozhodnutí zo dňa 15. 06. 2020, sp. zn. 3Co/184/2019, podľa ktorého až po splnení podmienok uvedených v ust. § 565 v spojení s § 53 ods. 9 OZ a po zosplatení pohľadávky môže dodávateľ právo vykonať po prvý raz - uplatniť na súde a od tohto okamihu plynie aj trojročná premlčacia doba, a teda samotným nesplnením niektorej splátky, pokiaľ ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, nevzniká dodávateľovi právo žiadať o zaplatenie celej pohľadávky a jej nesplnením neplynie ani premlčacia doba, lebo tá plynie až od okamihu, keď dodávateľ mohol právo vykonať a vznikne mu možnosť podať na jeho základe žalobu. Ďalej dôvodil, že konajúci súd v čase prijatia žalobného návrhu postupoval podľa zákona účinného v čase prijatia žaloby, t. j. pred účinnosťou novely č. 343/2018 Z. z., a preto nemal povinnosť skúmať premlčanie ex offa. Tiež mal za to, že žalovaný mohol vzniesť námietku premlčania už pred súdom prvej inštancie a s prihliadnutím na § 296 CSP, z ktorého dôvodu námietku žalovaného nemožno vnímať ako novotu podľa § 366 písm. a) CSP. Uzavrel, že logickým výkladom ust.

§ 101 a § 103 OZ si mohol svoj nárok uplatniť najneskôr do 11. 01. 2019, čo preukázateľne urobil, preto jeho nárok nie je premlčaný. Žiadal rozsudok v napadnutej časti potvrdiť.

8. Žalovaný vo svojej replike opätovne zvýraznil, že žalobca podal žalobu po trojročnej premlčacej lehote a v tejto súvislosti zopakoval argumenty uvedené už v jeho odvolaní. Svoju argumentáciu podporil odkazom na označené rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolacích súdov. Akcentoval, že pokiaľ ide o premlčanie splátok, premlčacia doba začína plynúť osobitne ku každej splátke odo dňa jej splatnosti a premlčacia doba ohľadne celej pohľadávky v prípade straty výhody splátok začína plynúť odo dňa splatnosti nezaplatennej splátky. Premlčacia doba tak nezačína plynúť od dátumu, kedy bol úver zosplatený, ale od splatnosti splátky, pre ktorú bol úver zosplatený.

9. Žalobca vo svojej duplike zotrval na svojich doterajších vyjadreniach tvrdiac, že si uplatnil svoj nárok včas a v oprávnenej výške.

10. Žalovaný vo vyjadrení k duplike žalobcu poukázal na svoje už učené tvrdenia a namietal tiež aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcu. Mal za to, že pri zosplatnení úveru musí byť dodržaný § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka. Zvýraznil, že žalobca predložil výzvu zo dňa 16. 12. 2015 bez doručenia a nepreukázal, že mu bola výzva doručená, preto považoval zosplatnenie úveru za neplatné. Dodal, že žalobca musel preukázať tiež splnenie podmienok podľa § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z., ktorý ustanovuje zákonné podmienky pre právo banky na postúpenie pohľadávky voči dlžníkovi.

11. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) po zistení, že odvolanie podala v stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) strana, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP s verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že jeho odvolanie je dôvodné.

12. V prejednávanej veci sa žalobca žalobou voči žalovanému domáhal zaplata sumy 14 381,30 eura, úrokov vo výške 7 776,52 eura, zmluvného úroku vo výške 12,90 % ročne zo sumy 14 381,30 eura od 07. 11. 2018 do zaplata a zákonného úroku z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 14 381,30 € od 07. 11. 2018 do zaplata z titulu nesplateného úveru. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie konanie o zaplata sumy 470 € zastavil, žalobcovi vrátil súdny poplatok 21,50 €, žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 9 568,74 € s 5,05 % úrokom z omeškania od 07. 11. 2018 do zaplata a vo zvyšku žalobu zamietol. Pre absenciu odvolania strán sporu zastavujúca a zamietajúca časť rozsudku nadobudli právoplatnosť a predmetom odvolacieho konania tak zostala len jeho vyhovujúca časť a nadväzujúci výrok o nároku na náhradu trov konania.

13. Z hľadiska skutkového stavu niet pochýb o tom, že právny predchodca žalobcu Poštová banka a.s. uzavreli so žalovaným dňa 31. 08. 2013 Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej mu poskytol úver vo výške 15 000 eur a žalovaný sa zaviazal ho splatiť, v 120 mesačných splátkach po 236,24 € vždy do 20. dňa v mesiaci počnúc prvou splátkou dňa 20. 09. 2013 a poslednou dňa 20. 08. 2023, pri úrokovej sadzbe 12,9 %, RPMN 14,28 %, priemernej RPMN 13,44 % a výške celkových nákladov 11 890,08 €. Pre nesplnenie si povinností žalovaným právny predchodca žalobcu ho listom zo dňa 16. 12. 2015 upozornil, že ku dňu 15. 12. 2015 je pohľadávka banky viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti vo výške 1.039,02 €, vyzval na jej zaplata do 15 dní od doručenia výzvy a v prípade, že k úhrade nedôjde, upozornil na svoje oprávnenie vyhlásiť úver za predčasne splatný. Následne listom zo dňa 11. 01. 2016 právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy 15.591,95 €.

14. V danom prípade je rozhodujúcou okolnosťou, že sa nepochybne jedná o spotrebiteľský spor, keď pohľadávka žalobcu, ktorá mu bola postúpená veriteľom, vychádza zo spotrebiteľského úveru, ako to správne ustálil i súd prvej inštancie, čo nerozporovala žiadna zo strán v konaní. Na daný právny vzťah zo zmluvy o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka tak bolo potrebné aplikovať i ust. § 52 a nasl. OZ, ako i normy spotrebiteľského práva, vrátane zák. č. 129/2010 Z. z.

15. Podstatná odvolacia námietka žalovaného smerovala voči záveru prvoinštančného súdu, že pohľadávka žalobcu, uplatňovaná v konaní, nie je premlčaná, keď 3-ročná premlčacia doba začala

plynúť v nasledujúci deň po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, t. j. dňa 12. 01. 2016 a do dňa podania žaloby (12. 11. 2018) neuplynula. Odvolací súd preto prioritne posudzoval správnosť tohto záveru.

16. Podľa § 100 ods. 1 OZ právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

17. Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

18. Ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky (§ 103 OZ).

19. Podľa § 565 OZ, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

20. Podľa § 53 ods. 9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

21. Vychádzajúc z vyššie cit. zák. ustanovení je zřejmé, že plnenie dlhu možno dohodnúť aj v splátkach, pričom každá splátka predstavuje samostatné plnenie a pre každú z nich plynie 3-ročná premlčacia doba podľa § 103 OZ samostatne. Občiansky zákonník v § 565 však umožňuje, aby sa veriteľ s dlžníkom dohodli, že ak sa nesplní niektorá splátka, stane sa zročným celý dlh (tzn. strata výhody splátok). V takomto prípade veriteľ môže žiadať o zaplatenie celého dlhu a 3-ročná premlčacia lehota začína plynúť odo dňa splatnosti nesplnenej splátky. V spotrebiteľských veciach však strata výhody splátok je upravená v ust. § 53 ods. 9 OZ, ako lex specialis k ust. § 565 OZ tak, že toto právo môže veriteľ, ktorý je dodávateľom, uplatniť až po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a zosplateniu predchádza výzva na zaplatenie s upozornením na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru v lehote nie kratšej ako 15 dní. I keď v prípade spotrebiteľskej zmluvy má tak dodávateľ podľa § 53 ods. 9 OZ povinnosť čakať s využitím práva na predčasné zosplatenie (§ 565 OZ) ešte 3 mesiace od omeškania so zaplatením splátky, napriek tomu premlčacia doba začína v súlade s § 103 druhá veta OZ plynúť odo dňa zročnosti omeškanej splátky a nemožno použiť všeobecnú úpravu začiatku plynutia premlčacej doby podľa § 101 OZ, t. j. keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Zákon teda neviaže začiatok plynutia premlčacej doby na dátum vyhlásenia predčasnej splatnosti celého dlhu, ale na dátum zročnosti tej nesplnenej splátky, pre nezaplatenie ktorej sa stal zročným celý dlh.

22. Vo svetle zhora podaného teoreticko-právneho výkladu je tak dôvodné tvrdenie odvolateľa, že stanovenie začiatku plynutia premlčacej doby prvoinštančným súdom je nesprávne. V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že neobstojí poukaz žalobcu na odlišný právny záver ohľadne premlčania prezentovaným v označenom rozhodnutí Krajského súdu v Košiciach v obdobnej veci, s ohľadom na rozhodovaciu prax tunajšieho súdu, ako aj ďalších krajských súdov, ktorá je súladná s teraz vysloveným názorom odvolacieho súdu.

23. V súdnej veci je zřejmé, že ak právny predchodca žalobcu uplatnil právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru a ak postupoval v súlade s ust. § 53 ods. 9 OZ, mohol tak učiniť len pre splátku, s ktorou bol žalovaný v omeškaní najmenej 3 mesiace. K vyhláseniu mimoriadnej splatnosti došlo dňa 11. 01. 2016 písomným podaním, z obsahu ktorého nevyplýva, pre ktorú konkrétnu splátku k zosplateniu úveru došlo. Z elementárnej logiky veci však plynie, že v intenciách § 53 ods. 9 v spojení s § 565 OZ sa tak mohlo stať pre nezaplatenie splátky splatnej maximálne dňa 20. 09. 2015. Nasvedčuje tomu i výzva na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 16. 12. 2015, v ktorej sa uvádza, že ku dňu 15. 12. 2015 je pohľadávka viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti vo výške 1 039,02 €, čo predstavuje 4 splátky splatné za mesiace november, október, september a august 2015. Je tak opodstatnený úsudok, že dôvodom vyhlásenia okamžitej splatnosti úveru bolo preukázateľne neuhradenie splátky splatnej 20.

09. 2015, od ktorého dňa začala plynúť 3-ročná premlčacia doba na uplatnenie nároku na súde a ktorá uplynula dňa 20. 09. 2018. Za situácie, že žalobca podal žalobu až dňa 12. 11. 2018, učinil tak až po jej uplynutí, z čoho vyplýva, že žalovaný sa úspešne dovolal námietky premlčania. Tým bol daný dôvod pre zamietnutie žaloby v celom rozsahu.

24. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti zmenil podľa ust. § 388 CSP spôsobom uvedeným v enunciiate tohto rozhodnutia, keďže neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

25. O nároku na náhradu trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a v konaní takmer plne úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).